

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Wie is de Heere?

“De HEERE is genadig en rechtvaardig, en onze God is ontfermende.” (Psalm 116:5)

Dat is nu de ervaring, de beleving van Gods kinderen: Van mijn kant de dood, de hel verdiend, maar nu is God genadig en rechtvaardig.

Lezer, kent u de Heere, weet u wie God is? Laat die vraag eens op u inwerken en geeft straks, na het lezen van deze meditatie eens een antwoord op deze vraag. De dichter van Psalm 116 wist het wie de Heere was, hij geeft daarvan een heerlijk getuigenis: *“De HEERE is genadig en rechtvaardig en onze God is ontfermende.”* Hier is een dichter aan het woord, die dat bevindelijk aan de weet gekomen mocht zijn. Niet een prater over de wegen des Heeren, maar hier was een man die kon spreken uit ondervinding, uit beleving.

Een kenmerk van de ware beleving is, dat ze op komt uit de diepte. Eigenwillige godsdienst komt uit de hoogte op. Gods kinderen komen op uit de diepte van hun ellendig bestaan. Luistert u maar naar hetgeen aan vers vijf vooraf gaat: *“De banden des doods hadden mij omvangen en de angsten der hel hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en droefenis.”*

Daar kunnen zoveel vijanden zijn die het leven kunnen benauwen, denk daarbij aan de achtervolging door Saul, waarbij David werd opgejaagd als een veldhoen op de bergen.

En hij het in zijn benauwdheid uitriep: Ik zal nog een dezer dagen omkomen in de handen van Saul. We kunnen ook denken aan ernstige ziekten, die Gods kinderen kunnen ondergaan. Voor onze aandacht komt koning Hizkia, van wie we lezen: In die dagen werd Hizkia krank tot stervens toe. En hij het in de nood van zijn bestaan uitsnikte: *“Gelijk een kraan of zwaluw, alzo piepte ik, ik kirde als een duif, mijn ogen verbieven*

zich omhoog, O, Heere, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg”

De woorden van de dichter in Psalm 116 kunnen dus wijzen op een uitwendige verdrukking, door ziekte, rampen, vijanden, aanvallen van de vorst der duisternis.

Maar in het bijzonder ervaren Gods kinderen deze banden, als de Heere hun ogen gaat openen voor de toestand waarin zij leven buiten God en Christus.

Als hun ogen gaan zien dat zij de heilige wet Gods in hun leven hebben overtreden en hoe God nu toornst over de zonden en die zonden niet ongestraft laat. Dat ze nu op weg zijn naar de eeuwige rampzaligheid, waar zij God eeuwig zullen moeten vloeken. Maar boven alles dat ze de liefde van Christus versmaad hebben en door hun ongeloof Hem hebben veracht. O, die banden des doods en der verschrikking. Ach vrienden, dat is niet uit te drukken, wat de ziel daar ervaart. De angsten des hel hadden mij getroffen. Geen rust meer onder het hol van de voet. God kwijt en de hel voor ogen. En dat alles door eigen schuld. Daar wordt het voor eeuwig omkomen.

Maar en dat is zo rijk, zo'n onbegrijpelijk wonder in Gods Woord. Daar waar het sterven wordt, gaat **Gods Geest** in de zondaar voort met Zijn genadig werk. Ach, die zondaar weet daar niets van, van dat verborgen werk des Geestes. Maar het is die Geest des Heeren, die in het hart van die zondaar een zucht doet geboren worden, een zucht naar God.

“Och Heere, bevrijd mijn ziel.” God werkt geen lange gebeden, maar het zijn noodschreeuwen, die tot God worden opgezonden. Wees mij de zondaar genadig.

Zo ligt daar een arme verloren zondaar, als een rechteloze, als een die geen uitkomst meer ziet. Waar alle wegen voor zijn afgesloten, die niets anders ervaart dan banden des doods, dan de angsten der hel, waar alleen nog is benauwdheid en droefenis. Bij die ziel blijft niets anders over dan een roepen tot God: Heere behoud mijn ziel, want ik verga. Heere verlos mij, hoor hoe een boet'ling pleit. En dat wonder: Laat de Heere nu zo'n zuchter, zo'n smekeling staan? Wat is nu de ondervinding van zo'n ziel, in al die benauwdheid, in al die smart?

Daar jubelt zijn ziel in vers 5: *“De HEERE is genadig en rechtvaardig; en onze God is ontfermende.”*

Dat is nu de ervaring, de beleving van Gods kinderen: Van mijn kant de dood, de hel verdiend, maar nu is God genadig en rechtvaardig. Die beide woorden zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Genade en recht. Er is geen genade zonder recht en geen recht zonder genade.

Die beide zijn nu zichtbaar geworden in Christus' kruisdood. Daar heeft God ons getoond, dat Hij geen afstand doet van Zijn recht. Daar hebben we gezien, dat Hij zo zeer over de zonden vertoornd is, dat Hij eer Hij ze ongestraft liet, heeft gestraft in Zijn Zoon de Heere Jezus Christus. God wilde dat aan Zijn gerechtigheid genoegdoening geschiede (Zondag 5). Maar daar heeft ook

Christus Zijn zondaarsliefde getoond. Daar aan het kruis wordt het waar:

*Dan wordt gena van waarheid blij ontmoet
de vrede met een kus van 't recht gegroet*

En daarom kan de dichter ook eindigen in vers 5: “en onze God is ontfermende” Hoor u het, hier mag de dichter gaan mijnen. Tot die God, Die nu in Zijn Woord

zegt dat Hij is genadig en rechtvaardig, mocht hij de toevlucht nemen in al zijn nood. Hier mag hij het door ondervinding zeggen: **onze** God is ontfermende en dat voor zo'n goddeloze als ik ben! Alleen om Christus wil. Hier is het wat de blinde Bartimeus mocht uitroepen: “Gij zone Davids, ontferm U mijner” en ervaren: “Ga heen, uw geloof heeft u behouden.” In de weg van het gebed, door het geloof:

van blind ziende, van dood levend, van de hel in de hemel. Gevallen in de ontfermende armen Gods, uit louter genade.

Lezer, mag u zo God in Christus kennen? De Heere is genadig en rechtvaardig, groot van ontferming. Nog wil Hij Zich zo aan uw arme ziel laten kennen!

A.A. Egas

Ambtelijke praktijk

DL 2, art. 6

Door Jezus Christus alleen

Een kerkdienst is de rijkste dienst. Daar wordt Gods Woord gebracht. De belofte van het Evangelie, sprekend van nu en de toekomst, wordt er zonder onderscheid verkondigd en voorgesteld. De kerk waar alles gehoord wordt, heeft de Heere als plaats van samenkomen gegeven. Voor Zijn Woord en om Zijn Woord. Welmenend en getrouw spreekt de Heere. Echter dient steeds voor de verkondiger te leven, dat de Heere getrouwheid vraagt. De gebondenheid aan Schrift en belijdenis. De wijze van doorgeven staat daar niet buiten. Daarvoor is de dienaar des Woords nodig, want eigen zin en mening spreken niet, maar het Woord van de Heere. De luisteraars mogen niet vergeten dat reactie verwacht wordt op de verkondiging. Allereerst door de Heere. Welke reactie er kan zijn op het gehoorde wordt in de gelijke-

nis van de Zaaier aangegeven. Het is ook een tekst voor ons. In navolging van de Heilige Schrift worden we in de Leerregels gewezen op de houding tegenover de prediking. De houding tegenover het gehoorde of gelezen Woord. Want ook thuis spreekt de Heere.

Ongeloof

De Dordtse vaders wijzen er al lereerst op wat er door ongeloof gebeurt. Velen die door het Evangelie geroepen zijn vergaan in ongeloof. Dus een groot aantal gaat eeuwig verloren. De opmerking is gemaakt en wordt nog gehoord: de gestelde overtuiging van veel verlorenen is in strijd met Gods liefde. Er staat geschreven: God is lankmoedig over ons, niet willende dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen, 2 Petrus 3:19. Zeker, dit staat er, en daar mogen we ook in de ambte-

lijke arbeid niet aan voorbijgaan. Gelijk we ook lezen in de brief van Paulus aan Timotheüs: God wil dat alle mensen zalig worden, 1 Tim. 2:4. Maar zowel Petrus als Paulus hebben het niet over alle mensen, maar over allerlei mensen, zonder onderscheid van rang, geboorte, stand en positie. Voor de leer van de algemene verzoening geeft Gods Woord geen grond. Wanneer het over 2 Petrus 3:19 gaat dan spreekt Calvijn in zijn commentaar rijk over Gods wonderlijke liefde tot het menselijk geslacht, maar hij voegt eraan toe dat boetvaardigheid het aangegeven middel is om te worden gered, Joh. 3:16-18, Hand. 17:30 en 31 en 1 Tim. 2:3-7. De stelling dat velen door ongeloof vergaan is niet star orthodox. Laten wij vasthouden aan de getuigenissen van de hoogste profeet en leraar Jezus Christus. Hoe ernstig onderwijzend spreekt Hij als Hij het heeft over de smalle weg, Matth. 7:13-23. Welk een les uit de geschiedenis houdt Paulus de Korinthieërs voor in 1 Kor. 10. We mogen ook niet menen dat wat de grote Kerkvisiteur aan de gemeente van Laodicea geschreven heeft ons vandaag niets meer heeft te zeggen. We dienen er bijzonder aan te denken. Want zelfvoldaanheid en zelfverzekerdheid hebben een plaats in de kerken.

AvH

Van de Redactie

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen over Psalm 116:5 van ds. A.A. Egas. Ds. Tanis behandelt DL 2 art. 6 “Een werkelijkheid”. Ds. P. Roos schrijft een bijdrage over eenheid. Ds. M.A. Kempeneers behandelt Daniël 2:28. Ds. K. Hoefnagel schrijft over de gehouden ontmoetingsdag op Urk. Ook treft u een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek uit een preek over Jeremia 7:2. Tenslotte nog wat persberichten en boekbesprekingen.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 15 oktober 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 3 oktober.

Bekering en geloof

In artikel 6 wordt ook gezegd wat de oorzaak is van het omkomen in ongelooft. Op de roepstem van het Evangelie volgde geen beke- ring noch geloof in Christus. De volgorde beke- ring en geloof beho- ren we vast te houden. Zeker kan gesproken worden van geloof en beke- ring (art. 24 N.G.B.). Die volg- orde heeft betrekking op het leven in heiligmaking. De volgorde be- kering en geloof heeft betrekking op het begin van het geestelijk le- ven. Beide, beke- ring en geloof, zijn ook Goddelijke eisen. De Heere heeft daar recht op. Maar dan har- telijk oprecht. Het onvermogen daartoe en zelfs de onwil brengen in de schuld. Het leidt tot bele- ving. Die beleving wordt zo duide- lijk beschreven in het Getuigenis van de Generale Synode van 1953 aan de kerken. Om recht gebruik te mogen maken van beke- ring en geloof, is het noodzakelijk dat we in de bevindelijke weg leren dat we God kwijt zijn en van nature in een verbroken werkverbond liggen, dood door zonden en mis- daden en dat we alleen door een oprecht geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig kunnen wor- den waartoe dan ook het verbond der genade ons een volzalige weg ontsluit. Bij deze voorstelling van het verbond en zijn beleving zal dan ook de toegang tot het Heilig Avondmaal zowel worden beperkt als op goede gronden ontsloten. De Synode heeft de kerkenraden opgewekt de brief voor te lezen in

de gemeenten en zich erop te be- zinnen. Het was en is zeker ook nu een handleiding voor alle pasto- rale werk op en onder de kansel.

Fundament

Is dat nu verleden tijd? Die stem- men worden gehoord. Er zijn in onze tijd andere zaken aan de orde. Waar komt bijzonder de jeugd niet mee in aanraking en welke problemen vragen geen aandacht en overleg. Een stukje actualiteit kan spreken. In de prediking zal dit jonge mensen meer aanspreken dan een stukje uit de aloude Heidelberger Cate- chismus. Betekent dit dat al het verleden in een oude doos of in een kerkelijk museum moet wor- den opgeborgen? Neen. De fun- damentele stukken die verwoord liggen in de heilsorde mogen niet verdwijnen en van mindere waarde geacht worden. Ze behoren tot het wezenlijke fundament van ons levenshuis. Anders stort dat mooie huis waarin we ons thuis weten in elkaar. Een levensvoor- beeld voor prediking en pastoraat zien we in de zendingsreizen van Paulus. Paulus leeft steeds bij zijn roeping, Hand. 9:25. Welk een getuigenis deed hij horen voor een werelds gezelschap, Hand. 26. We zijn bekend met de bid- dende wens van Paulus als reactie op het sarcastische spreken van Agrippa. Een uitzien voor allen. Want het christen- zijn in woord en daad is het belangrijkste en het rijkste. Nimmer heeft Paulus zich

geschaamd voor het Evangelie van Jezus Christus. Met het getuigenis van de gekruisigde Christus ging hij door de wereld ondanks de ergernis van de Jood en de dwaas- heid van de Griek. Met al de con- sequenties die eraan verbonden waren. Er kan sprake zijn van het zich verwarmen bij de spranken van eigen vuur, Jes.50:13. Aan- grijpend is ook de kerkverlating. Mede daarop is bezinning op leer en leven dringend noodzakelijk. Voor prediking en catechese. Van- zelf dient niet voorbij gezien te worden de toename van onkunde omtrent de leer en de praktijk van de Godzaligheid. Daar Paulus midden in zijn tijd stond, is de bestudering en de verwerking van zijn homiletiek zeker nodig. Zijn brieven moeten we erbij betrek- ken. Het werk vanaf de kansel en in het catechisatielokaal is niet te vergeefs. Al lijkt het soms wel zo. De grote leraar Jezus Christus heeft het ondervonden en zo ook Paulus. Maar de zegen bleef niet uit. Getrouwheid en duidelijkheid behoren een dienaar te beheersen. Met afhankelijkheid en vertrou- wen en het belijden: wie ben ik dat ik dat doen mag. Wat Paulus zegt: de liefde van Christus dringt mij, worde bemerkt, bijzonder in het catechisatielokaal. Laat het door de catechisanten bemerkt worden: Jongelui, ik heb jullie lief. Jullie tijdelijk en geestelijk welzijn gaat mij ter harte, het beheerst mij. Zo pastor te zijn is een zegen en een lust. M.C. Tanis

De funda- mentele stukken die verwoord liggen in de heilsorde mogen niet verdwijnen en van mindere waarde geacht worden

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

Daniël 2:28

Maar er is een God in de hemel, Die verborgenheden openbaart...

God de HEERE regeert! We zin- gen het uit volle borst mee in de kerk. Maar, nu even heel eerlijk... wat zie je daar nu van? Dat Góð regeert? Als je kijkt in de ziekenhui- zen, waar het gebrekkige leven soms niet meer beschermd wordt. Wat zie

je er van in de rechtszalen, waar het onrecht nogal eens zegeviert? Wat zie je er van in de politiek, waar het al te vaak draait om macht? Of in de economische wereld, waar mensen door hebzucht worden ge- dreven? Waar in de wereld kun je zien dat God regeert? Lijkt het niet veel meer zo te zijn dat de duivel regeert? En dat de zondige mens het voor het zeggen heeft? En is dat

vaak ook niet in je eigen leven het geval? Is het in jouw leven te zien dat God het voor het zeggen heeft?

Dat kunnen hele bange vragen zijn, juist ook als je jong bent. Dat je zo weinig lijn ziet in de dingen die gebeuren. Er zijn zoveel raad- sels in het leven, zoveel ingewik- kelde knopen die je niet kunt ont- warren, zoveel vragen waar je geen

*Als je begint
te leren om je
met lichaam
en ziel, in leven
en sterven aan
deze Christus
over te geven.*

antwoord op hebt. Zijn de bewijzen voor de evolutiewetenschap niet heel sterk? En wie zegt dat de moslims geen gelijk hebben? En hangt het leven niet van toevalligheden aan elkaar? Is het niet allemaal een zinspeling van het lot? Is het geen kwestie van geluk hebben of geen geluk hebben?

Nee, zegt Daniël. Er is een God in de hemel!

20 ... Zijn is de wijsheid en de kracht.

21 Want Hij verandert de tijden en stonden; Hij zet de koningen af, en Hij bevestigt de koningen; Hij geeft de wijzen wijsheid, en wetenschap degenen, die verstand hebben;

Daniël zegt dat er geen toeval, en geen lot is. Hij zegt dat de machten van deze wereld geen macht zouden hebben als het hen van Boven niet gegeven zou zijn.

En datgene wat Daniël hier zegt, dat is troostrijk voor het geloof.

Ja, voor het gelóóf. Want dat heb je wel nodig om met de woorden van Daniël in te stemmen. En dat geloof is een bewijs van de dingen die je niet kunt zien. Als je alleen datgene wat je ziet voor waar houdt, dan loop je vast. De Hebreëschrijver zegt in hoofdstuk

2: nu zien wij nog niet dat alle dingen Hem onderworpen zijn. Maar wij zien (namelijk door het geloof!) Jezus met eer en heerlijkheid gekroond.

En nu heeft de Heere Jezus tegen

Zijn kerk gezegd: *en ook de haren van uw hoofd zijn allen geteld.* Dat betekent dus dat er niets kan gebeuren of het staat onder Zijn regering. Dan is er geen ziekte, of Hij weet ervan. Geen rouw of verdriet gaat buiten Hem om. En dat lost je vragen misschien niet op. Misschien is het tegendeel wel het geval. Dat dit juist weer andere vragen oproept. Maar laat dat zo zijn. Dat neemt toch het troostrijke niet weg. Want het gaat er in het geloof niet om dat ik op alle vragen een antwoord krijg. En dat al mijn raadsels worden opgelost. Maar het gaat er in het geloof om dat ik een beetje *vertrouwen* mag krijgen. Dat ik mijzelf met lichaam en ziel, in leven en in sterven mag toevertrouwen aan deze God. En als je dat eens mag doen, dan wordt het stil vanbinnen. David zegt in psalm 62: *Doch gij, mijn ziel, het ga zo 't wil. Stel u gerust, zwijg Gode stil; ik wacht op Hem; Zijn hulp zal blijken; Hij is mijn rots, mijn heil in nood, mijn hoog vertrek; Zijn macht is groot. Ik zal noch wank'len, noch bezwijken.* En dan kan de Heere soms wel een weg met je gaan, die door de zee voert. En Hij kan je in diepe wateren leiden (psalm 77). Maar toch gaat het niet verkeerd. Want *de HEER' zal, in dit moeilijk leven, Zijn volk en erfdeel nooit begeven* (psalm 94:8).

Want Hij regeert toch! En dat zal ook straks zichtbaar worden als de droom van Nebukadnezar wordt uitgelegd. Ik zal daar inhoudelijk niet op in gaan, dat moet wachten tot een volgende keer. Maar ik kan wel zeggen het in die droom om Christus gaat. Hij is die steen die zonder handen is gemaakt en die van die berg rolt en dat beeld verplettert. Zijn Koninkrijk zal alle machten verpulveren. En als je Hem als je Koning hebt mogen leren kennen. Als je er aan ontdekt bent dat je verloren bent. En dat er in je vlees geen goed woont. Maar als je er ook iets van hebt gezien, dat het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden. Als je begint te leren om je met lichaam en ziel, in leven en sterven aan deze Christus over te geven. Dan ga je ook een beetje rust krijgen in een wereld vol onrustige mensen. En als je dan wel eens wakker ligt en als er duizend zorgen zijn en duizend doden je hart kwellen. Als je weleens verdrietig bent vanwege het leven. En als de vragen soms zo groot kunnen zijn. Dan mag je tegen jezelf zeggen: *Maar er is een God in de hemel... en Hij regeert tóch!*

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

Kerkelijk actueel

Eenheid 2013

Er zijn veel redenen om de eenheid der kerken aan de orde te stellen. Van buitenaf wordt de Kerk steeds meer in de engte gedreven; dat zal alleen maar toenemen in de komende decennia. Van binnenuit zijn er de vele signalen die aangeven dat de bestaande kerkverbanden onder druk staan; er wordt in allerlei kerken geworsteld met dezelfde zaken. Er zijn negatieve ontwikkelingen, maar is het ook niet de tijd voor het positief gestalte geven aan de eenheid van Gods huis?

Eén Geest

De tijden van de gesloten en herkenbare kerkverbanden zijn voorbij. De kerken krijgen rafelige grenzen, de muren worden afgebroken, een kerk wordt in onze tijd tot een open(gebroken) stad. Hiermee hangt samen dat er dwarsdoorsneden ontstaan. In elke kerk bevin-

den zich mensen die traditioneel of modern ingesteld zijn. Over de kerkmuren heen kunnen deze elkaar de hand reiken. Zo ontstaat er een nieuw soort eenheid, dwars door de kerkverbanden heen. Men zou hier kunnen spreken van informele verbondenheid. Het komt veelvuldig voor dat mensen zich

met soortgenoten in een andere kerk meer verbonden voelen dan met de broeders uit het eigen verband. Tussen haakjes merk ik hierbij op: deze interkerkelijke eenheid manifesteert zich op een Ontmoetingsdag, zoals kortgeleden in Urk. Je komt er meerderen tegen die lid zijn geworden van

een ander kerkverband. Ooit waren zij lid van onze kerken, maar zij zagen zich genoodzaakt hun toevlucht elders te zoeken. Zo'n dag krijgt dan het karakter van een reünie.

Over het onderwerp van de kerkelijke eenheid moeten we als gemeenten en kerkenraden wel nadenken. Hoe moeten wij ons in verband hiermee de toekomst indenken? Welke vormen van eenheid groeien er? Hoe tekenen zich de contouren van de gewijzigde kerkelijke verhoudingen af? Recente ontwikkelingen onderstrepen deze vraag. De Nationale Synode komt in zicht en er worden opnieuw allerlei pogingen aangewend om ditmaal iedereen om de tafel de krijgen. Voor onze kerken is van belang dat in de Vrijgemaakte kerken wellicht een positief besluit onder de hamer komt inzake de toelating van de vrouw tot alle ambten. Dat gaat vast en zeker een probleem worden op onze GS. Zelfs de preses heeft dat erkend, dus....? Ik loop er hier natuurlijk niet op vooruit. Ik stel me in dit Synodejaar extra bescheiden op. En verder zou het een wonder zijn als de Synode van de Geref. Gemeenten eens werkelijk om zich heen zou mogen zien naar allen die een vriend en metgezel zijn. Als we allen zouden leven in gehoorzaamheid aan Gods Woord, was de eenheid een feit. Hoe eenvoudig! Nu deze eenheid echter zo ver te zoeken is, blijkt daarin onze geestelijke armoede, zodat we Gods woorden niet goed verstaan en beleven. We staan als kerken en kerkgangers te hoog met onszelf. Hoeveel samensprekingen werden er al gehouden! Staan deze geestelijke prioriteiten in en op de agenda? In het afwijzen van verkeerde vormen van eenwording, vergeten we niet dat de Heere Zelf de opdracht gaf tot een ware geestelijke eenheid. Of zijn deze Bijbelse uitspraken terzijde geschoven? Dat kan tot onze schande wel zo zijn. Want als we deze woorden concreet willen maken, beginnen de moeiten zich al weer op te stapelen.

Om duidelijkheid te scheppen: we moeten allen terug naar de leer van de Reformatie. Daar komen

alle kerken vandaan. Terug naar onze belijdenis, die we allen nog steeds gemeenschappelijk hebben. Ik heb al zo vaak gedacht: als Luther of Calvijn nog eens konden opstaan, wat zouden zij dan nú zeggen en doen? Er zou in ieder geval een nieuwe Reformatie komen. Feitelijk worden de zaken nog eenvoudiger als we inzien dat we niet zozeer als kerken, maar dat we als leden hoofd voor hoofd moeten wederkeren. Tot God en Zijn Woord. Tot het geloof in Christus dat rechtvaardigt. We kunnen niet naar de tijd van enkele eeuwen terug; we kunnen die dagen wel roemen, maar zouden we ons in zo'n tijd nog thuis voelen? We kunnen wel terug naar de God van 1517 en 1834. Niet zonder meer terug naar de gewoonten van toen, maar naar het geloof van toen. Er is sindsdien zoveel bijgekomen en er is zoveel bij gemaakt. De kerk met haar tradities is misschien tussen ons en de Heere ingeschoven. Dan wordt de kerk, onze kerk belangrijker dan de Koning der kerk. Dat zijn de listen, die ons in een sterke houdgreep hebben. We preken allemaal over de verloren zoon, met de oudste broer er bij, maar als Gods Geest werkt dan zijn wij zélf die zoon, de een of de ander. En wie dan nog zo sterk staat met zijn eigen kerk en met zijn eigen "leer", die heeft een verkeerde toepassing gemaakt. We moeten de leer van de kerk wel liefhebben, maar we moeten de Heere boven alles liefhebben. Eenheid begint daar waar we leden zijn van het ene lichaam van Christus. Dat spreekt niet vanzelf. Nodig is dan dat we door een waar geloof Christus worden ingelijfd. Als we de kerk van ons land vergelijken met een lichaam, zoals Gods Woord dat doet, dan moeten we wel constateren dat dit lichaam ernstig ziek is. Paulus zegt immers dat de voet niet tot de hand kan zeggen dat zij deze niet nodig heeft. Toch is dat in Nederland juist de praktijk. Er zijn dan maar twee mogelijkheden: of we zijn geen lid van dat lichaam en dan hebben we daardoor de ander niet nodig, of we zijn dat wel en dat is dan kenbaar aan de behoefte om met de ander te rekenen, juist in

deze duistere eeuw.

Vele leden

Dit alles onderstreept het belang van de ware eenheid. Dat is een zaak van Gods Geest, maar we hebben als kerken ook de roeping om elkaar te zoeken en te vinden. Ik bedoel die kerken die zo heel dicht bij elkaar staan. Laten we denken aan de kerken van de Gereformeerde Gezindte. Ook al een actuele zaak in het jubileumjaar van het COGG.

Wat ons zelf betreft: nu de eenheid met de Vrijgemaakten steeds sterkere vormen aanneemt, komt de vraag vanzelf bij mij en veel anderen boven hoe het dan moet met hen die deze vorm van eenheid niet kunnen meemaken. Ik denk dan aan die gemeenten, die een andere prediking voorstaan dan die welke zich wél kunnen voegen onder de preken van de GKV. Dat is geen diskwalificatie, het is wel een constatering met daaraan verbonden een onderscheiden van de geesten.

Het moeilijke is dat we niet zoiets als een Gereformeerde Bond hebben in onze kerken. Was dat wel het geval, dan konden we met elkaar samen handelen. Er is reden dat de gemeenten die niet meedenken in de richting van de GKV, samen de handen ineen slaan. Dat is temeer nodig na de GS van 2010. Ik doel niet alleen op gemeenten die wel eens de BHP- gemeenten genoemd worden. Deze aanduiding is trouwens aanvechtbaar en ongewenst, al begrijpen we wat ermee bedoeld wordt. Aanvechtbaar, omdat er geen sprake is van enig reglementair statuut. We moeten alle gemeenten in beeld brengen, die bezwaren hebben tegen een verder samengaan met de GKV en de NGK.

Ik denk dan aan de concrete besluiten van de GS betreffende de HHK, die speciaal voor deze gemeenten werden genomen. Hoe hebben de contacten zich op dit terrein ontwikkeld? Ik denk: niet optimaal. Sommige predikanten uit onze kring preken wel in gemeenten van de HHK, maar omgekeerd heeft dat nauwelijks plaats gevonden. Er zijn belemmeringen die we eens moeten

Om duidelijkheid te scheppen: we moeten allen terug naar de leer van de Reformatie. Daar komen alle kerken vandaan.

overwegen. Kunnen deze worden weggenomen? Onze predikanten gaan ook niet in op alle verzoeken vanuit de HHK die hen bereiken, omdat er vlak in de buurt van die gemeenten ook CGK gemeenten zijn; geeft dat geen geloof en verwarring in die eigen gemeenten van ons kerkverband? Om die reden heb ik zelf wel eens verzoeken afgewezen vanwege zorg voor het eigen kerkverband. Ik weet dat meerderen zo denken. Een ander bezwaar lijkt me, dat HHK-gemeenten misschien geen duidelijk zicht hebben op de voorgangers uit onze kerken. Welke komen wel in aanmerking en welke niet? Er wordt wel incidenteel eens een verzoek gedaan, maar dat heeft de schijn van willekeurigheid. Ik hoor verder nog wel eens het bezwaar om me heen: de HHK is ook heel verscheiden; dat maakt onze gemeenten soms wat voorzichtig, té voorzichtig. Hoe moet dat nu verder?

De praktijk is dat we de dingen maar laten komen zoals deze lopen. Daar is veel voor te zeggen. Maar laten we beseffen dat de processen wel doorgaan. Ik doel hiermee op de verdere versterking van de combinatie CGK/GKV/NGK. Vergeten we niet dat deze invloed ook doordringt via allerlei sluiptwegen tot het gehele kerkverband. Ds. Wallet schreef aansprekend over de titel: Help, ik wil CG blijven. Ik heb zelf die begeerte ook tot dusver altijd verwoord. Voor mijn beste vriend en broeder liggen de dingen heel duidelijk. An-

dere kerken komen eigenlijk voor hem niet in aanmerking. Hij heeft ook nog alle vertrouwen in de consolidering van het Christelijke Gereformeerde beginsel. Zelf volg ik hem daarin weer niet helemaal zo vanzelfsprekend. Konden we die weg maar gaan en blijven gaan, zoals hij zich deze voorstelt. Dat zouden we allemaal wel willen en daarom is het goed dat hij dit zo vertolkt heeft.

Maar ik denk dat die weg wel steeds moeilijker wordt. Een bezwaar noemde ik reeds: we worden tegen wil en dank meegezogen in de gang van onze kerken. Het andere bezwaar is dat we de roeping hebben om eenheid te zoeken waar dat kan. Nu de GS als het ware de gemeenten heeft uitgedaagd om te denken aan de HHK (als men dat wenst), zullen we ook echt die overweging serieus moeten nemen. Ook vanuit de gedachte dat we iets zien van de verwezenlijking van de oude gedachte dat in het ontstaan en het bestaan van de HHK de oude NHK terugkeert tot het beginsel der Reformatie. Niet ieder zal dat zo zien, maar er is wel enige grond voor die gedachte.

Hoe dan ook: er ligt een loopplank naar de HHK vanuit onze kerken. Daar komt nog iets bij. Het komt sporadisch ook voor dat GB-gemeenten kanselruil hebben met gemeenten uit de PKN. Ook dat lijkt me een goede gedachte. De geslagen breuk tussen de HHK en de PKN kan op deze wijze mis-

schien verzacht en deels geheeld worden. Dit maakt duidelijk dat we niet meer denken in kerkverbanden, maar meer in zelfstandig werkende gemeenten (het veel genoemde independentisme: op plaatselijk niveau maar doen wat we kunnen en willen doen met andere kerken). Ieder voor zich. We zitten eigenlijk al midden in dat independentistische vaarwater: we schudden links en rechts maar handen, naar dat het ons uitkomt. Maar we geven elkaar ook weer makkelijk de hand ten afscheid. Laten we ook de Geref. Gemeenten (al dan niet met de aanduiding: in Nederland) niet vergeten. De Saambinder schreef onlangs ook over kerkelijke eenheid. Als ik mij niet vergis, komt het erop neer dat men de status quo, zoals alles nu reilt en zeilt, het liefst maar handhaaft. Dat is wel heel jammer. Wij hebben deze gemeenten ook zo hard nodig in deze tijd. Dat gevoel lijkt me veel minder te leven bij hen. Voor mij en anderen behoren zij er helemaal bij. Zo liggen dus, samenvattend, de lijnen open naar de HHK, de GG, de bevindelijke gemeenten in de PKN, de OGG enz. Begrijpt u mij goed: ik sluit hiermee niet bij voorbaat anderen uit; maar ik noem deze namen omdat ze het duidelijkst in de buurt komen. We moeten wel in die richting denken, zeker nu de herdenking van de Reformatie weer in zicht komt!

P. Roos

Sprekend verleden

Abraham Hellenbroek (25)

Een roepende profeet

*‘Sta in de poort van des HEEREN huis, en roep aldaar dit woord uit.’
Jeremia 7:2*

Doorgaans zullen Gods knechten plaatsen opzoeken om te prediken waar veel mensen zijn. Zo heeft Christus ook vaak tot grote menigten gesproken. Er valt te den-

ken aan de Bergrede. Ook aan de oever van de zee en in de woestijn heeft Christus tot grote aantallen mensen gesproken. Ook in de synagoge en in de tempel heeft Christus gepredikt. Bijzonder op de feestdagen heeft Christus tot grote menigten gesproken. De

profeet Jeremia moest het volk van Juda oproepen tot bekering. Het woord dat tot Jeremia geschied was van den HEERE moest hij gaan uitdragen.. De poort van de tempel was daar een geschikte plaats voor. In Jeremia 7:2 staat dat Jeremia zal roepen tot ‘gans

Juda'. Blijkbaar sprak Jeremia op een feestdag, wanneer al het volk in de tempel was.

Het huis des HEEREN

Mensen hebben na de zondeval huizen ter bescherming tegen het weer en om veilig te zijn ten opzichte van beesten en mensen. In dat opzicht heeft de HEERE God geen huis nodig. Hij kan immers door geen ongeval getroffen worden. Toch spreekt de Bijbel van het huis des HEEREN. In dat huis moest de openbare eredienst plaatsvinden. In het huis des HEEREN wilde de HEERE wonen boven de vleugelen van de cherubim. Vanwege de inwonende tegenwoordigheid van God werd dit gebouw huis genoemd. Vanaf de tijd van Mozes tot de tijd van Salomo was dit huis de tabernakel. Van Hanna wordt gezegd dat zij jaarlijks opging tot het huis des HEEREN. Samuël deed dagelijks de deuren van het huis des HEEREN open. Ook de latere tempel werd het huis des HEEREN genoemd. Ook de profeten noemen de tempel het huis des HEEREN. We treffen dit ook aan in Jeremia 11, 12 en 17. De tempel was de plaats van de godsdienst, de plaats van de openbare bijeenkomst. In onze tekst gaat het over de poort van het huis des HEEREN. Salomo had meerdere poorten aan de tempel gemaakt. Die poorten werden bewaakt door portiers. Er waren wel vierduizend portiers. De belangrijkste poort was de oostpoort. Deze poort was hoger en groter dan de andere en wordt dan ook de hoge poort genoemd. Waarschijnlijk heeft Jeremia ook in deze oostpoort gestaan om te prediken. Die oostpoort grensde aan het grote voorhof.

Staan

Jeremia krijgt bevel te staan in de poort van het huis des HEEREN. Jeremia moet niet zitten, die houding hoort bij een rechter. Hij moest staan om te prediken. In de poort van de tempel werd soms recht gesproken. Dat deden de rechters en die gingen daar dan zitten. Dat valt af te leiden uit Jer. 26:10 waar staat dat de rechters gingen zitten in de poort om over

Jeremia te oordelen. De Heere wil dat Jeremia niet als een rechter, maar als een profeet zal verschijnen in de poort. Hij moet dus niet zitten, maar staan. Jeremia zal staan als een gezant des HEEREN. We lezen in Psalm 134:1 'Looft den HEERE, alle gij knechten des HEEREN; gij, die allen nacht in het huis des HEEREN staat.' Het dienen in de tempel kan als 'staan' worden aangeduid. In onze Nederlandse taal wordt dit woord ook zo gebruikt: een predikant staat in een gemeente, doet ambtelijk werk in de gemeente. Als Jeremia zou staan zou zijn stem des te duidelijker kunnen klinken. Van oude tijden af staan zij die in het openbaar spreken op een verhoogde plaats. Het staan is ook een teken van zijn getrouwheid en standvastigheid in het uitvoeren van zijn opdracht. Jeremia dient als een getrouwe wachter in de dienst des Heeren te staan. Vrees noch gevaar moet hem tegenhouden in het getrouw uitvoeren van zijn opdracht. Al zou er verzet of spot komen, hij zou trouw zijn taak hebben te vervullen. Het staan is ook een teken van gewilligheid om de taak te volbrengen. Toen Israël uit Egypte zou gaan, heeft het staande het pascha gegeten als teken van bereidwilligheid Egypte te verlaten. Het staan tekent de gewillige gehoorzaamheid van de profeet Jeremia. Het staan is ook een teken van eerbied en dienstbaarheid. Zo stonden de dienstknechten van Salomo voor zijn aangezicht. Zo staat er in Daniël 7:10 dat de engelen stonden voor Gods aangezicht. In Lukas 1:19 lezen we: 'Ik ben Gabriël, die voor God sta.' Tot in de vierde eeuw waren de hoorders, ook de keizer, gewoon op te staan bij het lezen van het Evangelie.

Uitroepen

Jeremia moet niet stokstijf staan, maar hij moet ook spreken: 'En roep aldaar dit woord uit.' 'Dit woord' betekent niet dat profeten maar mogen spreken wat hen zelf goeddunkt, maar zij hebben het Woord Gods te spreken. Haat of liefde, winzucht of gierigheid dient geen drijfveer te zijn om te spreken. Er mag niet gesproken

worden om mensen te behagen. Jeremia moet spreken wat we in de rest van hoofdstuk 7 lezen. 'Aldaar' dat wil zeggen in de poort van het huis des HEEREN. Jeremia moet 'roepen.' Roepen is niet hetzelfde als spreken en zeggen. Het betekent met kracht uitschreeuwen. Wie zacht zou spreken in de poort van het huis des HEEREN zou niet gehoord worden vanwege de vele mensen die daar zijn. Er moest met kracht geroepen worden om door allen gehoord te worden. Het woord 'roepen' tekent ook de kracht en de vrijmoedigheid van Jeremia. Hij moest roepen, ook al was de menigte hem niet goed gezind. Zelfs woorden van bedreiging moest hij luidkeels uitroepen. 'Roepen' geeft ook de ijver en de ernst aan van Jeremia. Hij dient al zijn krachten in te spannen om de zondaar te overtuigen. De HEERE betuigt te roepen wanneer de zonden bestraft moeten worden en Gods oordelen getekend dienen te worden. We lezen daarvan in Jesaja 58:1 'Roep uit de keel, houd niet in, verhef uw stem als een bazuin, en verkondig Mijn volk hun overtredding, en het huis van Jakob hun zonden.' We lezen in Zach. 1:4 'Weest niet als uw vaders, tot dewelke de vorige profeten riepen, zeggende: Bekeert u toch van uw boze wegen en uw boze handelingen.'

Toepassing

Ziet wat de HEERE Jeremia bevoelen heeft. U hebt dit voorrecht ook nog in uw midden. Ook onder u staan er in de poorten van Gods huis die het Woord des HEEREN uitroepen. Gezanten roepen u nog tot bekering. Zij roepen nog met alle ernst tegen de ongerechtigheid van Nederland. Zij roepen op tot boetvaardigheid. Zo staan zij gedurig in de poorten van Gods huis als wachters over Sion om een woord van Goddelijke waarschuwing uit te roepen. O, wat is dit nog een genade van de hemel. Werd dit maar door u allen, ja door Nederland op de juiste wijze erkend. Dat die weldaad niet schandelijk veracht werd. Dat al dat roepen niet vruchteloos geschiede. De HEEREN zendt nu nog gezanten om u te roepen tot

Het staan is ook een teken van zijn getrouwheid en standvastigheid in het uitvoeren van zijn opdracht.

bekering eer het verderf komt. Erken die genade dat de HEERE nog roepers onder u zendt. Kom daar waar zij staan om Gods Woord te roepen. Wees ijverig in het horen wat tot uw vrede dient. Erken hetgeen zij spreken voor het eigen Woord van God. Vergelijk hun waarschuwing met de tegenwoordige gedaante van Gods Kerk, met de uitgestrekte dreigende Hand van de Almachtige en zie eens of het niet het eigen Woord van God

is. Hoor ook hun roepen over uw zonden, hun ijverige bestraffingen, niet ongaarne. Beschouw het niet als bittere verwijten, maar als vaderlijke waarschuwingen, als bijtende geneesmiddelen om het verdorven vlees weg te nemen. Hoor ook bijzonder naar hun vermanend roepen, met een genegen onderdanigheid om ijverig uw plicht te doen. Volg hun lessen op en zoek zo uw eigen behoud uit te werken. Zo zou de Heere nog lang

Zijn gezanten laten staan in uw poorten. Hij zou Zijn Woord meer en meer overvloedig laten uitroepen en zo nog Nederland genadig zijn. Hij zou roepen tot ons behoud en uit de wereld ons met allen die Zijn Naam vrezen eens uitroepen tot Zijn heerlijkheid.

A. van Heteren

Ontmoetingsdag Urk

Urk. 14 september 2013.

Omdat het bezoekersaantal in Werkendam terug liep, ook ondanks deelname van predikanten uit de HHK, besloot het bestuur om jaarlijks een Bewaar het Panddag te houden en wel op Urk. De opkomst is daar gelukkig goed, ook dit jaar weer en we mochten ook weer enkele jonge gezinnen begroeten. We zagen bezoekers uit alle oorden van ons land, van het zuidelijke Zaamslag tot het noordelijke Damwoude toe. De weersomstandigheden waren niet zo gunstig, maar toch maakten velen van de gelegenheid gebruik om tussen de middag in de wind een wandeling te maken. Het was juist monumentendag en we konden nog een kijkje nemen in de Bethelkerk en het Kerkje aan de Zee en mijn kleinkinderen beklommen zelfs nog de vuurtoren. Er werd weer gretig vis gegeten en dat maakt de pauze bijzonder gezellig. De ontmoetingen die er zijn en de gesprekken over de toespraken, kortom de ontmoeting met elkaar maakt dat er door velen naar deze dag wordt uitgezien. We zeggen de kerkenraad van Urk Eben Haëzer opnieuw hartelijk dank voor de genoten gastvrijheid, de koster, de kinderoppas, alles mocht weer een goed verloop hebben. We genoten van het zingen en de goede begeleiding op het mooie orgel. Opnieuw behandelden de sprekers een thema, en dat wordt op prijs gesteld. De Heidelbergse Catechis-

mus krijgt dit jaar veel aandacht vanwege het 450-jarig bestaan en het bestuur wilde daar ook graag aan meedoen. Om half elf beklomds. A. van Heteren de kansel, vroeg aandacht voor het boek over prof. G. Wisse, te koop aangeboden door ds. H. van der Ham, de verkooptafel ten behoeve van het werk van Truus Ringelberg in Malawi en de boekentafel, en legde ons daarna Psalm 25 de verzen 2 en 6 op de lippen.

In het gebed om Gods zegen vergat hij de Generale Synode en de Theologische Universiteit in Apeldoorn niet. Het was de taak van de eerste spreker iets te zeggen over “de enige troost”, waar de HC mee inzet. Hij deed dit naar aanleiding van 1 Korinthe 3 vers 23: “Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods”

Dat is nu de troost van Sion, namelijk het eigendom van Christus te zijn. De HC begint niet met een algemene vraag naar de troost, maar maakt het zo persoonlijk: Wat is úw troost! Wat is het groot als een zondaar, door Gods Geest aan zichzelf ontdekt, iets mag smaken van de verzoening in en door Christus en Zijn dierbaar bloed. Zondag 1 spreekt van verlossing en dat is het wat we nodig hebben. Van nature zijn we immers het eigendom van de duivel. We moeten “eens Anderen” worden. Er moet in ons leven een “troonswisseling” plaats vinden. Dan komt er een strijd tegen een driehoofdige vijand. In die strijd

wordt Gods kind bewaard, want wie is hij in zichzelf?

In de diepte van beproeving, lijden en sterven is die enige troost zo rijk ervaren door bijvoorbeeld Guido de Bres. Ds. van Heteren las uit nagelaten brieven een rijk getuigenis van de Bres voor, waaruit duidelijk bleek dat die ene troost, dat zekere houvast, hem niet verlaten had aan het eind van zijn leven. Het was duidelijk, ontroerend en jaloers makend. De vraag werd gesteld of ook wij die enige troost mogen kennen. We zongen samen Psalm 73 de verzen 13 en 14 en de kerkenraad had weer enige diakenen gevraagd om voor ons te collecteren.

De tweede spreker was ds. A.J.T. Ruis uit Damwoude. Hij sprak tot ons over de noodzaak van de ellendekennis en hij deed dit op een zeer aansprekende wijze op grond van de bekende gelijkenis van de farizeër en de tollenaar uit Lukas 18 de verzen 9-14. Het ging met name om de tollenaar. De farizeër had immers geen zelf- en zondekennis. De tollenaar had zich als een wetsovertreder leren kennen en dat is het werk van Christus als de hoogste Profeet. De al genoemde prof. Wisse werd aangehaald, die duidelijk maakt dat je door het werk van Christus als Profeet een gans andere blik op God krijgt, namelijk in Zijn heiligheid, rechtvaardigheid, Majesteit en dienenswaardigheid. Wie kan voor Hem bestaan? De kennis van onze ellende, zo noodzakelijk tot

zaligheid, loopt als een rode draad door de HC heen. Christus is ook de enige Hogepriester. Door Zijn verdienste leer ik mezelf kennen, want zelfkennis is altijd nog een verbeurde zegen. Maar het heilig ontleedmes in Christus' hand is gedrenkt in Jezus' Borgbloed. En omdat ik van nature een vijand ben van ontdekking heb ik Christus ook nodig in Zijn almacht, namelijk als eeuwige Koning. Zo brengt Hij mij op de plaats van de tollenaar. We werden gewezen op diens voeten, ogen en handen. Zijn voeten brachten hem in de tempel, al stond hij dan van verre, maar bij God moest hij zijn! Zijn neergeslagen ogen spraken van een diep gevoel van schaamte en met de handen sloeg hij op de borst, in waar berouw en wees zo de bron van alle wanbedrijven aan. Opnieuw bemerkte ik als toehoorder hoeveel moed het geeft als er op deze wijze gepreekt wordt. Een laag plekje voor God is toch een heel dierbaar plekje. Dit nu te beoefenen is het ware geloof, dat Gode aangenaam is. We zongen nog Psalm 130 de verzen 1 en 2 en na het dankgebed nog Psalm 145 vers 6.

Om 2 uur begon de middagsamenkomst en mochten we ons opnieuw onder Gods Woord zetten. Eerst sprak ds. W.A. Klaver, predikant in Scheveningen. We zongen het altijd weer aangrijpende eerste vers uit Psalm 85 en ds. Klaver vroeg Gods zegen over de middag en dankte voor alles wat we in de pauze mochten ontvangen. Hij las Romeinen 3 de verzen 9 tot en met 31 waarin de apostel spreekt van de rechtvaardiging om niet door een waar geloof. Al is de stof breed, toch gaat het om die Ene, Jezus Christus en Dien gekruisigd. Ds. Klaver gaf aan hoe de opbouw is en de lijn van de HC met betrekking tot het tweede stuk. Waar begint het stuk der verlossing? In de diepte. Bij de vraag of er nog een middel is om tot genade te komen, benadrukt de HC dat er aan Gods heilig recht moet worden voldaan. Er moet betaald worden. Wie dit niet ziet, ziet Christus niet en verstaat niets van Zijn lijdensgang. Worden alle mensen door Hem zalig? Nee, we

worden zalig om Christus wil, maar ook alleen in de weg van het geloof. Zondag 23 werd door de spreker terecht het scharnier genoemd in onze HC, het scharnier in de kennis van de drie stukken. De vrucht van het geloof is de rechtvaardiging van de goddeloze. De gelovige leert zich niet als een gelovige kennen, maar als een verdoemelijk mens voor God. Dan gaat het zogenaamde "nochtans" heerlijk schitteren, het nochtans van Gods genade. Hij schenkt een verloren zondaar de genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus. Het is eigenlijk zo groot dat het niet te geloven is! Christus mijn zonde en schuld en daarmee de dood in en ik Zijn gerechtigheid en daarmee het leven ontvangen!

Nee, het geloof is niet de grond der zaligheid, maar het is de hand waarmee ik de zaligheid mag toe-eigenen. De weldaad van het heil doet het hart smelten. Zo werkt de Heilige Geest. Dan gaat het ook weer niet om de hand des geloofs, maar om de Gave! En in het kennen van Gods onuitsprekelijke Gave ligt de zekerheid des geloofs. Altijd weer mooi, die zo hartverwarmende klanken van het Evangelie te mogen verkondigen en horen. Geve de Heere de vrucht van Christus' werk u en mij, beste lezers!

Na het zingen van Psalm 32 de verzen 1, 3 en 6 was het mijn beurt om de dag af te sluiten. Wat is de ware dankbaarheid? Verlegenheid, verbrokenheid, verslagenheid. Je krijgt in beginsel een lust en liefde om de Heere te vrezen. Hij is het zo waardig! Dezelfde wet, die mij mijn zonde bekend maakt, en mij uitdrijft naar de Wetsvolbrenger, Jezus Christus, wordt mij op het hart geschreven. Heere,

Persbericht

Christelijke Gereformeerde bezinningskring binnen de classis Leeuwarden.

Op D.V.Vrijdag 4 oktober a.s. wordt er weer een bezinningsavond gehouden.

Ds.A.C.Uitslag hoopt te spreken over het onderwerp:

wat wilt Gij dat ik doen zal. Maar wat komt er van terecht? Door gaande ontdekking bewaart me voor trotsheden en ik moet altijd weer worden wat ik ben: een arm zondaar voor God. Wie moest ik zijn? Niet alleen de wet gaat een rol spelen in mijn leven, maar ook het gebed. Het is het voornaamste stuk der dankbaarheid, omdat het gebed een belijdenis is van eigen onvermogen tot het goede en een vragen om het werk van God. God krijgt een plaats in mijn leven. Draait van nature alles om mij in mijn leven, en ben ik ook bij het ontwaken van het nieuwe leven nog zo met mezelf bezig, uiteindelijk leer ik sterven aan mezelf en naar God te vragen. Dat is de zaligheid en dat is de hemel: er zijn voor God, volmaakt en zonder zonde.

We zongen na de toespraak Psalm 52 de verzen 6 en 7 en na het dankgebed Psalm 138 de verzen 1 en 4. We gingen weer op huis aan. Sommigen gelijk. Anderen zagen we nog rondkijken op Urk. Weer anderen zagen we in het visrestaurant van Baarsen. De gasten uit Driebergen stapten weer in de bus en zo ging een ieder weer zijns of haars weegs. Velen met een blijde nasmaak in het hart. De Heere gaf ons een goede dag. Ouderen vallen weg, we zagen opnieuw lege plaatsen. Het getal weduwen en weduwnaren was weer toegenomen. Andere trouwe bezoekers waren door ziekte verhinderd. Maar de Heere was in ons midden. En dat is een groot wonder. Dat hebben we als christelijke gereformeerde kerk niet verdiend en dat hebben we zeker als bewaar het panders niet verdiend!

K. Hoefnagel

'Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed, of hetzij kwaad.'

"Geestelijke groei in het licht van Romeinen 7:14"

Deze bijeenkomst wordt gehouden in de beneden zaal van de: Chr.Geref."Sionskerk" Hoofdweg 127 te Damwoude. Aanvang :19.45 uur.

Er wordt gelegenheid gegeven voor het stellen van vragen.
Allen van harte welkom!
Ook te beluisteren via de website
www.cgk-damwoude.nl

Bond van Christelijke Gereformeerde mannenverenigingen in Nederland

Op D.V. zaterdag 12 oktober wordt de bondsdag van de mannenverenigingen gehouden in de Chr.Geref. Kerk "De Tabernakel", Verlengde Maanderweg 146 te Ede. (tel.0318-611545). Namens het bestuur wil ik u hartelijk uitnodigen deze dag met ons mee te maken. In de morgenbijeenkomst luisteren we naar het bondsdagreferaat dat wordt gehouden door ds. G.R.Procee te Middelharnis over **"Schuldbesef, schuldbelijdenis en schuldvergeving bij God en de naaste"**

Dit onderwerp heeft zowel een theologische als een praktische kant. Ingegaan wordt op de aard van de zonde, de noodzakelijkheid van schuldbesef en het bevrijdende van schuldbelijdenis en dan het grote wonder van de rechtvaardiging van de goddeloze om niet door de Heere Jezus Christus. Vanuit de verzoende verhouding met God zal er als vrucht een ootmoedige verhouding zijn tot onze naaste.

In de morgenbijeenkomst is de lezing. In de middagbijeenkomst is er gelegenheid tot het stellen van vragen aan dominee Procee.

Daarom: hartelijk aanbevolen om deze bondsdag mee te maken! Een verdere aanbeveling om de bondsdag te bezoeken lijkt ons niet nodig!

De morgenbijeenkomst begint om 10.00 uur; koffie en thee zijn bij de kerk verkrijgbaar. Het is de bedoeling dat we om 14.00 uur gaan sluiten zodat de bezoekers die van ver komen nog bijtijds thuis kunnen zijn. We hopen op een gezegende en bemoedigende dag. Neem gerust uw vrouw en kennissen mee!

*Met hartelijke broedergroet,
A.Kok., secretaris*

Samen Alleen

De vereniging Samen Alleen (voor weduwen en weduwnaars tot 60 jaar)

houdt haar najaarsvergadering op DV zaterdag 26 oktober.
Spreker : Nico van der Voet
Onderwerp : Verandert er iets?
De relatie met familie en vrienden na het overlijden van je man/vrouw
Plaats : Chr. Ger. Kerk, Bikkerweg 7, 3752 WV Bunschoten
Ontvangst : vanaf 13.30 uur
Aanvang : 14.00 uur
Sluiting : 16.00 uur
Het is mogelijk om na de bijeenkomst gezamenlijk te eten.
Opgave hiervoor tot 19 oktober via djwesteneng@filternet.nl
Een ieder die tot deze doelgroep behoort is hartelijk welkom.
Voor verdere info: www.samenalleen.nl

Uitnodiging

Samen Delen is een lotgenoten groep voor jongeren tussen de 15 en 30 jaar van wie één of beide ouders is overleden.

Alle jongeren die tot deze doelgroep behoren zijn van harte welkom op

D.V. zaterdag 16 november bij onze bezinnende bijeenkomst.

Thema: "Gods verborgen weg"

Als God ingrijpt in je leven door je vader of moeder weg te nemen.

Spreker: Ds. A. Versluis

Tijd: 14.00 – 17.00u

Plaats: Chr.Geref.Kerk, J.W. van Puttestraat 5, 4233 EJ Ameide

Informatie: jongerengroep-samen-delen.webklik.nl

Boekbesprekingen

Dr. W. Verboom, Stil tot God. Paperback, 134 blz., € 7,50, Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer, ISBN 978-90-239-27143-6.

Het boekje bevat zestien meditaties over bekende en minder bekende Bijbelgedeelten. Zij zijn een bewerking van radio-uitzendingen in het kader van het programma De Bijbel Open, zoals die 's zaterdagsmorgens voor de Evangelische Omroep zijn gehou-

den. De auteur wil een middel aanbieden om persoonlijk naar de boodschap van een bepaald Bijbelgedeelte te luisteren. Hij probeert de inhoud van het desbetreffende Bijbelgedeelte toe te passen op onze tijd en op het eigen leven. "Wat heeft dit bijbelgedeelte mij te zeggen? Wat kan ik ervan leren? Welke troost, welk onderwijs, welke aansporing krijg ik daarin?" De eerste meditatie gaat over psalm 90:12 en past bij de laatste dag van het jaar en de laatste overdenking gaat over Openbaring 22:20 en is gericht op de wederkomst van Jezus. De titel van het boek luidt: "Stil tot God." De auteur wenst de lezers een goede stille tijd toe. We willen iets overnemen uit de tweede meditatie die gaat over de zonde van de volkstelling door David. Daar lezen we op de blz. 24 en 25 het volgende: "Er is nog één ding, waar we al even bij stilston- den. In 2 Samuël 24 staat dat de Heere David aanzet om de volks- telling te houden. In 1 Kronieken 21 staat dat de satan dat doet. Dat is toch wel een groot verschil. De ene keer doet de Heere het en de andere keer doet de satan het. Hoe moeten we dit zien? Misschien helpt het om te bedenken dat de zonde nooit van God komt. Ook de zonde van deze volkstelling door David niet. De zonde komt altijd van de satan, Gods tegen- stander. God verzoekt niemand, de satan doet niet anders. Zo moe- ten we ook deze geschiedenis le- zen. De gedachte dat God mensen doet zondigen moeten we ver van ons werpen. Maar waarom staat er dan in 2 Samuël 24 dat God David ertoe aanzette? Ik denk om te voorkomen dat we denken dat de satan zo veel macht heeft dat hij dingen kan doen zonder dat God het wil. Dan zou hij evenveel macht of zelfs meer macht hebben dan God. God en de satan zouden dan twee machthebbers zijn. Zo is het dus niet. Uiteindelijk heeft God alle macht en gaat er niets buiten zijn wil om. De satan heeft wel een bepaalde speelruimte, maar hij heeft maar een beperkte macht en hij zal nooit het laatste woord hebben. Dat is toch wel een geweldige troost, in de tijd van David, maar ook in het grote

wereldgebeuren van vandaag. En ook in ons eigen leven.” Leerzaam is in dit opzicht ook wat de kanttekening ondermeer zegt op 2 Sam. 24:1 bij de woorden ‘En Hij porde David aan tegen henlieden’: ‘Te weten de Heere. Niet dat Hij zulks zou hebben ingegeven, maar omdat Hij, naar Zijn rechtvaardig oordeel, door Zijn verborgen regering den satan zulks heeft willen toelaten en hem gebruiken tot een verdiende straffing der Israëlieten en tot kastijding en vernedering van David.”

Huib de Vries, Thuisloos in twee werelden, paperback, 119 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-34598.

De auteur werkt als redacteur voor de Erdee Media Groep. Het boekje is verschenen ter gelegenheid van het 25 jarig bestaan van de stichting ‘Ontmoeting.’ De naam van de stichting is ontleend aan de geschiedenis van de ontmoeting tussen Jezus en de Samaritaanse vrouw, bij de waterput van Sichar. Ook bij Ontmoeting komen twee totaal verschillende werelden met elkaar in aanraking. In 1988 neemt een aantal predikanten uit de reformatorische kerken het initiatief voor de oprichting van Stichting Ontmoeting. Zij willen iets betekenen voor dak- en thuisloze naasten. In 1991 werd het Rotterdamse dienstencentrum geopend aan de ’s Gravendijk, het omvat drie afdelingen: inloop, maatschappelijk werk en dagactiviteiten. In de loop van de jaren wordt het dienstencentrum uitgebreid en de hulpverlening geprofessionaliseerd. Anno 2013 biedt Ontmoeting in Rotterdam een scala aan diensten: van dagactiviteiten tot woonbegeleiding. In 1995 start Ontmoeting in Epe een woon- werkcentrum. Het resocialisatieprogramma moet ervoor zorgen dat dak- en thuislozen met een detentieverleden hun oude leven achter zich laten en weer een volwaardige plaats in de maatschappij krijgen. In 2004 worden alle ondersteunende diensten ondergebracht in een centraal bureau in Houten. In 2006 start Ontmoeting met een dienstencentrum in Harderwijk. In 2009 stationeert de

stichting een veldwerker op Goeree- Overflakkee. Zijn belangrijkste taak is het leggen van contact met verslaafde jongeren op het eiland, om ze bij de verslavingszorg te krijgen. Sinds 2012 participeert Ontmoeting in de Rotterdamse Thuishavens, laagdrempelige posten voor maatschappelijke hulpverlening. In hetzelfde jaar fuseert Ontmoeting met Stichting Nehemia Zorg in Heerhugowaard. Zo mocht het kleine begin in 25 jaar uitgroeien tot een behoorlijk grote organisatie. De inhoud van het boekje is gebaseerd op gesprekken die gevoerd zijn met Ed en Nelis. Ed geeft sinds 1994 leiding aan Ontmoeting. Zodoende heeft hij de wereld van de thuis- en daklozen goed leren kennen. Nelis is afkomstig van Curaçao. Hij heeft een leven van drugsgebruik en criminaliteit achter zich. Door Ontmoeting maakte hij kennis met de reformatorische wereld. Het inleidende woord van de auteur besluit met deze woorden: “Voor het oog lijken beide levens totaal verschillend. Wie dieper blikst, ontdekt tal van overeenkomsten. De gebrokenheid van het leven en een gevoel van thuisloosheid is ook te vinden achter fraaie gevels. En bij de christen in het eigen hart. Zowel het volk van de kerk als het volk van de straat moet het hebben van Gods genade. Hopelijk draagt dit boek bij aan dat besef.”

We hebben het boekje met belangstelling gelezen. Het vergroot het begrip voor de wereld van de thuis- en daklozen en geeft inzicht in het werk dat onder hen verricht mag worden door de stichting Ontmoeting. Iets uit de inhoud willen we nog doorgeven. Op de blz. 84-87 gaat het over het zoeken van de juiste houding tegenover de wereld van de thuis- en daklozen. Er dreigt het gevaar een kameleon te worden, het gevaar dat je je veel aanpast aan de omgeving. In het Zuid-Afrikaans wordt dat heel mooi genoemd een ‘verkleurmannetje’. Ed zegt dan “In het zoeken naar de juiste houding probeer ik steeds het voorbeeld van Paulus voor ogen te houden. op de ene plaats gedroeg hij zich als een Jood, opdat hij de Joden zou winnen. Op een andere plaats leefde hij als zonder de wet, opdat hij degenen die zonder de wet zijn zou winnen. ‘God nochtans zijnde niet zonder de wet, maar voor Christus onder de wet.’ Zo ging hij heel ver om mensen te bereiken. Zwak met de zwakken, Jood met de Joden, dienstbaar om anderen te winnen voor de boodschap van het Evangelie. Het was de liefde van Christus die hem drong en waardoor hij, in navolging van zijn grote meester, de kloof wist te overbruggen. Zonder zijn eigen geweten geweld aan te doen.”

Geloofsvragen

Opnieuw werd een boekje samengesteld uit de brieven die prof. Wisse gepubliceerd heeft in ‘De Wekker.’ Het werd goed verkocht tijdens onze laatste ontmoetingsdag op Urk. Het boekje draagt als titel: “Pastorale brieven rond geloofsvragen.” Aan de inhoud van dit boekje willen we wat meer aandacht besteden dan gewoonlijk omdat de inhoud dit waard is. In de brieven ligt geestelijk onderwijs uit het verleden wat van grote betekenis is voor het heden. Het is een goede zaak kennis te nemen van waardevolle zaken uit het verleden. We zijn ds. H. van der Ham

en ds. M. van der Sluys dankbaar voor het samenstellen van dit boekje. De brieven zijn gegroepeerd rond een aantal thema’s. We noemen u de thema’s: Uitgaande en inkerende daad van het geloof. Geestelijke dodigheid. Echt werk of namaak? Donkerheid en verlatenheid. Genade door recht. In het eerste artikelje willen we het ‘Woord vooraf’ overnemen. Daarin wordt op een goede en duidelijke manier uitnemend omschreven wat er in de nu gepubliceerde brieven staat opgetekend. “In deze bundel pastorale brieven gaat professor G. Wisse (1873-

1957) in op geloofsvragen. In zijn jeugd maakte hij in Middelburg nog het gezelschapsleven mee. Als predikant bracht hij een Schriftuurlijk-bevindelijke prediking. Van 1928-1936 was hij hoogleeraar aan de Theologische School in Apeldoorn. In 'De Wekker' schreef hij van 1943 tot 1957 bijna wekelijks een pastorale brief. In dit boekje zijn 38 nog niet eerder uitgegeven brieven in enigszins aangepaste spelling opgenomen. Wisse wijst daarin op de noodzaak om met God de Vader verzoend te worden. Het gaat om God. Vandaar dat het recht van God in het verlossingswerk zo'n grote plaats inneemt. Christus is de Middelaar. Hem moet men kennen. Hem moet men bezitten. Er is geen andere weg tot de kennis van de Zaligmaker, dan de weg van het geloof. Christus en het geloof staan dan ook centraal in deze brieven. Aan de geloofskennis van Christus gaat vooraf de kennis van onze verlorenheid. Eerst worden we ontdekt aan de zonde. Bij waar schuldbesef wil men van zijn schuld en zonde af. Maar naar recht. Daar komt een begeerte naar de Heere Jezus Christus. Hij heeft aan al Gods eisen voldaan. Er komt een betrekking op de Zaligmaker. Hij is een volkomen Zaligmaker. Hij is bereidwillig en algenoegzaam. Wisse schrijft: 'Als er ooit één kenmerk mag gelden als kenmerk van genade, dan is het dit, dat zulk een begenadigde bij uitstek spreekt van Zijn dierbare Borg. Het is heerlijk, te kunnen vertellen: ik ben bekeerd, en hoe ik bekeerd ben en al deze schone zaken. Maar bovenal klopt hier de pols van het waarachtige geestelijke leven, als die ziel aan het woord komt, om van haar Koning te spreken.' Wisse schrijft hier heel praktisch over het geloofsleven, over kennis van eigen verloren-

heid, over Godsgemis. Over het gemak waarmee wij de zonde vergoelijken en de onmogelijkheid dat nog langer te doen als de Heilige Geest doorwerkt. Het geloof wordt duidelijk getekend als een gave van God. Het komt van Gods Geest Die het in onze harten werkt door middel van de prediking van het evangelie. Het geloof is iets heerlijks en groots: 'Het geloof zouden we kunnen omschrijven als die werking van de Heilige Geest in onze ziel waardoor wij Christus in al Zijn noodzakelijkheid, geschiktheid, algenoegzaamheid en dierbaarheid, zo leren kennen dat ik op Hem vertrouw en uit Hem leef. Dus let wel, niet een kennis los naast vertrouwen, maar een kennen van zodanige aard, dat ik niet kan nalaten om Hem aan te grijpen en te omhelzen om met Hem verenigd te worden. En wel zodanig, dat ik al mijn ware levenssappen nu voortaan uit Hem put, gelijk de rank en de wijnstok verbonden zijn tot heerlijke vrucht. Zulk geloof geeft vrede, zekerheid, zaligheid, godzellige wandel tevens.' Diverse brieven spreken over echt werk of namaak, over verachtering in de genade en oorzaken van dorheid en dodigheid. Het hangt er tenslotte niet vanaf 'hoe ik mij gesteld gevoel; ook niet, hoe de wereld en de satan mij gezind is,

zelfs niet hoe groot de mate mijner kracht en volharding is; maar wie mijn Heere is, wáár Die is en wat Hij doet! Dit is nu juist het geloof: de bezwaren mogen veel zijn, maar God is méér dan die alle. God is meer dan mijn hart.'

N.a.v. Prof. G. Wisse, Pastorale brieven rond geloofsvragen.' Gebonden, 114 blz., € 12,90, Uitgeverij Boekhandel De Roo, Zwijndrecht, ISBN 978-90-8718-022-5.

A. van Heteren

VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560